

պէսն ամբողջով ճիշդը ջրմեղ

346 232

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԵՐԱՐԻՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԵՐԱՐԻՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
287 1 232

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԵՐԱՐԻՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԵՐԱՐԻՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
287 1 232

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԵՐԱՐԻՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
16.01.2025

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԵՐԱՐԻՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԽՐԱՄԵՆԱՆ

18.

მეთოდოლოგიის კარგი სახელმძღვანელო

ჩვენ, ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლები, კმაყოფილების გრძნობით შევხვდით დღეს, ა. თოფურიას ნაშრომის „ქართული ლიტერატურის სწავლების მეთოდოლოგია“ გამოსვლას. ამგვარი ნაშრომის საჭიროება ჩვენში დიდხანია მწვავედ იგრძნობოდა. ხსენებულ წიგნში ჩვენ ვპოულობთ პასუხს იმ რთულ კითხვებზე, რომლებიც სწავლების პროცესში წამოიჭრებოდა. ამ მხრივ ავტორმა ჩვენ, ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლებს, პრაქტიკოსებს დიდი სამსახური გაგვიწია.

ქართული ლიტერატურის სწავლების მეთოდოლოგიის საკითხი ახალგაზრდა მეცნიერებია. ეს გარემოება წიგნის ავტორს ერთგვარი სიძნელეების წინაშე აყენებდა, მას ხშირად გაუკვლევ ნიადაგზე უნდა ეგო. მაგრამ უნდა აღინიშნოს, რომ ა. თოფურიას ეს დაბრკოლება გადაუღებია; მან წარმოგვიდგინა მეცნიერულად და მეთოდოლოგიურად გამართული, საგნის ღრმა სიყვარულით გამსჭვალული ნაშრომი.

ზემოთდასახელებული წიგნი ავტორს ნაყარადღივ აქვს ორ ნაწილად: V-VII კლასები და VIII-X კლასები. ამჟამად გამოსული პირველი ნაწილი, რომელიც ორი თავისაგან შედგება: ზოგადისა და სპეციალურისაგან. ზოგად ნაწილში ავტორი არკვევს შემდეგ საკითხებს: ქართული ლიტერატურის სწავლების მეთოდოლოგიის თავისებურება, ქართული და რუსული ლიტერატურის სწავლების კოორდინაციის საკითხებისათვის, ქართული ლიტერატურის მეთოდოლოგიის კურსის ამოცანა და მისი ძირითადი ნაწილები და ა. შ. ამ ნაწილში ყველაზე უფრო საინტერესოა ქართული ლიტერატურის სწავლების თეორიული, მეთოდოლოგიური და პედაგოგიური საფუძვლების გაშუქება. ქართული ლიტერატურის სწავლების მეთოდოლოგიის გაშუქებისას ავტორი ემყარება ერთადერთ სწორ მეცნიერულ თვალსაზრისს — ასახვის ლენინური თეორიის პრინციპებს. იგი საკვებით სწორად აღნიშნავს, რომ „შეუძლებელია ლიტერატურის სწავლების ზოგადი მეთოდოლოგიური პრობლემების გარკვევა ასახვის ლენინური თეორიის გარეშე, თეორიისა, რომელიც მარქსისტული ფილოსოფიური აზროვნების განვითარებაში წარმოადგენს ახალ, უმაღლეს საფეხურს. ასახვის ლენინური თეორია გასაღებს იძლევა მხატვრული შემოქმედების რთული ბუნების, სინამდვილის შემეცნების რთული დიალექტიკური პროცესის, სახეობრივი აზროვნების სპეციფიურობის ასახვას“.

ქართული ლიტერატურის სწავლების აღმზრდელითი და სასწავლო-საგანმანათლებლო მნიშვნელობა განსაზღვრულია მოსწავლე ახალგაზრდობაში კომუნიტური მორალის საუკეთესო

თვისებების, ცოდნა-ჩვევებისა და ქცევის პრაქტიკული, სასარგებლო ნორმების დანერგვის ამოცანებით, ე. ი. კომუნიტური აღზრდის საერთო დიდი ამოცანებით. ამიტომაც არის, რომ მთელი სწავლების პირობებში განუზომლად დიდი მნიშვნელობა ენიჭება კომუნიტური იდეურობისა და პარტიულობის პრინციპს, აღმზრდელითი სწავლების პრინციპს, ფორმისა და შინაარსის ერთიანობაში სწავლების პრინციპს.

ყველა ამ საკითხის გაშუქებაში ავტორი ემყარება ჩვენი სკოლების მოწინავე პედაგოგთა მდიდარ გამოცდილებას; საერთოდ უნდა შევნიშნოთ, რომ მთელ წიგნს წითელი ზოლივით გასდევს ავტორის მისწრაფება განაზოგადოს და სათანადო ადგილი მიუჩინოს მოწინავე მასწავლებელთა გამოცდილებას. ეს გარემოება კი ჩვენ მიგვაჩნია წიგნის ერთ-ერთ მთავარ ღირსებად.

განსაკუთრებით გვინდა ჩვენ შევჩერდეთ იმაზე, თუ როგორ არკვევს ავტორი საკითხს ფორმისა და შინაარსის ერთიანობის შესახებ. ეს საკითხი ბევრ მასწავლებელს სწორად არ ესმის, ხშირად ნაძალადევადა. მექანიკურად გამოპოვენ ფორმას შინაარსისაგან და ამით, სწავლების დროს, აღარბეზენ, აუფერულდებიან წარმოებების ემოციურ ძალასა და სიმდიდრეს. აუცილებელია ნაწარმოების შინაარსობრივი ანალიზი განუყრელი იყოს მხატვრული ფორმის ანალიზისაგან, ვინაიდან ლიტერატურაში ისინი მთლიანობაში არიან მოცემულნი. ეს საკითხი წიგნში კარგად არის გაშუქებული.

ამასთან, ეს წიგნი ემყარება ავტორის ხანგრძლივ პედაგოგიურ პრაქტიკას; ეს განსაკუთრებით ნათლად ჩანს წიგნის მეორე ნაწილში, სადაც თოფურია იხილავს ლიტერატურულ კითხვასთან დაკავშირებულ ძირითად პრინციპებს და გვაძლევს ამჟამად მოქმედი პროგრამის პრინციპებისა და შინაარსის მეცნიერულ ანალიზს.

განსაკუთრებით დიდ ყურადღებას უთმობს ავტორი ტექსტზე მუშაობას. ეს ბუნებრივია, რადგან ჩვენ, მასწავლებლებს, სწორედ ტექსტზე მუშაობა გვიჭირს ყველაზე უფრო.

აღნიშნული წიგნის მეთოდოლოგიური ღირებულება კიდევ უფრო იზრდება იმით, რომ მას თან ახლავს გაკვეთილების საორიენტაციო გეგმები და მოცემულია მათი ანალიზი.

ა. თოფურიას წიგნი, რომელიც ქართული ლიტერატურის სწავლების მეთოდოლოგიის სისტემატური კურსის პირველი სახელმძღვანელოა, დიდ დახმარებას გაუწევს როგორც ჩვენს სტუდენტებსა და მასწავლებლებს, ისე ლიტერატურის სწავლების საკითხებით დაინტერესებულ ყველა პირს.

ნათელა ნიკოლეიშვილი

ს. მ. გიჩიშვილი
1958 წ. 32

ესრულებულია საქართველოს სახალხო მხატვრის უჩა ჯაფარიძის მიერ.

კავშირო სამხატვრო გამოფენაზე მოსკოვში, რომელიც მიეძღვნა ოქტომბრის რევოლუციის 10-ე წლისთავს. საერთაშორისო გამოფენაზე, სურათს მიენიჭა სსრკ-ის ვერცხლის მედალი, როგორც ზემოხსენებული გამოფენის ერთერთ საუკეთესო

ს ე ზ ო ნ ი ს წ ი ნ

„ოტელოსა“ და „ფილოსოფიის“ დოქტორს.

შეღებებით ნაკლები წარმატება ხვდა თავის დროზე პოპულარულ სპექტაკლს „საპატარძლო აფიშით“. ესეც ჩამოფიქრებული და ანგარიშგასაწიფი ფაქტია გასტროლების პრაქტიკიდან.

სოხუმში გასტროლების დროს მოეწყო რამდენიმე გასვლითი სპექტაკლი აფხაზეთის რაიონებში (ოჩამჩირე, გალი და სხვ.).

გასტროლების დროს ნაჩვენები იქნა „ხალისიანი მეგობრების“ მე-100 წარმოდგენა. 18 ივლისს რუსთაველის თეატრის კოლექტივის ჯგუფი ეწვია კრასნოდარის მხარის სოფელ პლასტუნკას. პლასტუნკაში ათასხუთასზე მეტი ქართველი ცხოვრობს. ეს ადგილის რაიონის ერთ-ერთი მოწინავე სოფელია; რუსთაველის თეატრს აღფრთოვანებით შეხვდნენ პლასტუნკელი ქართველები. ისინი თავიანთ სოფელს „პატარა საქართველოს“ ეძახიან.

და პლასტუნკელი ქართველების

წლების სეზონს სპექტემბერს იწყებს. პირველ წარმოდგენად ნაჩვენები იქნება ბერძენი დრამატურგის სევასტიკოვლუს „ანკელა“. სპექტაკლში მონაწილეობენ თეატრის ახალგაზრდა მსახიობები. დადგმა ეკუთვნის ახალგაზრდა რეჟისორებს ო. ზაუტაშვილსა და ლ. ვარსიშვილს, საერთო ხელმძღვანელობა — არ. ჩხარტიშვილს. თეატრის რეპერტუარშია ვ. კანდელაკის „ოქროს საწმისი“, პ. კაკაბაძის „ყვარყვარე თუთაბერი“, ელუარდო დე ფილიპოს „ქურდი სამოთხეში“, შექსპირის „იულიუს კეისარი“, გ. ზარუნდის „ცისარტყელა“; თბილისის 1.500 წლისთავისათვის დაიდგება ალ. აფხაიძის „არაგველები“ (რეჟისორი არ. ჩხარტიშვილი, მხატვარი დ. თავაძე, კომპოზიტორი ა. ჩიმაკაძე).

სეზონის პირველ ნახევარში აღდგენილი იქნება მ. მრევლიშვილის „ნ. ბარათაშვილი“, გ. წერეთლის „პირველი ნაბიჯი“ და სხვ.